

การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการพูด ด้วยกลยุทธ์การให้ข้อมูลป้อนกลับร่วมกับแอปพลิเคชัน Flip

Designing Learning Activities to Enhance Learners' Speaking Ability
by Integrating Flip Application and Peer Feedback Strategy

กิตติพงษ์ แบสiewicz^{*1}
Kittipong Baeseiw^{*1}
kittipong_bae@rmutr.ac.th^{*}

ส่งบทความ 11 ตุลาคม 2566 แก้ไข 16 ธันวาคม 2566 ตอบรับ 17 ธันวาคม 2566
Received: October, 11 2023 Revised: December, 16 2023 Accepted: December, 17 2023

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งเสนอตัวอย่างการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผสมผสานการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนร่วมกับแอปพลิเคชันออนไลน์จะช่วยส่งเสริมทักษะการพูดของผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จทั้งในด้านการสื่อสารและการเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง รวมทั้งสามารถเรียนรู้ฝึกปฏิบัติ และพัฒนาความสามารถด้านการพูดโดยใช้กลยุทธ์การให้ข้อมูลป้อนกลับจากครูและเพื่อน โดยออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์ ประกอบด้วยกิจกรรม “เรียนรู้การพูดผ่านสื่อ” และ “ลงมือฝึกฝนผ่าน Flip” ส่วนที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน ประกอบด้วยกิจกรรม “พูดด้วยจิตมุ่งมั่น” และ “ร่วมกันประเมินผลสะท้อนคิด” แนวทางดังกล่าวเป็นตัวอย่างของเครื่องมือการสอนซึ่งสามารถพัฒนาความสามารถด้านการพูดของผู้เรียนระดับอุดมศึกษาด้วยการผสมผสานเทคนิคการจัดการชั้นเรียนเข้ากับเทคโนโลยีทางการศึกษา และสามารถช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการสื่อสารและพัฒนาความมั่นใจในตนเองในด้านความสามารถทางภาษา

คำสำคัญ: การให้ข้อมูลป้อนกลับ, ความสามารถในการพูด, แอปพลิเคชัน Flip

^{*}ผู้ประพันธ์บรรณกิจ (corresponding author)

¹ อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

¹ Lecturer, Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Rattanakosin

This article presents an guideline aimed at enhancing learners' speaking abilities and boosting their self-confidence through the integration of classroom management and Flip application. The proposed guideline incorporates various learning strategies, practices, and formative assessments, which are instrumental in fostering speech improvement through teacher and peer feedback. The learning activity is structured into two main components: online learning activities and in-class learning activities. The online learning activities, "Get to Know Speaking through Media" and "Practical Speaking through Flip," are designed to engage students in meaningful speaking exercises using web-based tools. On the other hand, the in-class activities, "Speaking Determinedly" and "Let's Hear from Feedback," provide opportunities for students to practice their speaking abilities in a supportive classroom environment. Overall, this guideline serves as a compelling example of an effective teaching tool that can significantly enhance tertiary learners' speaking abilities. By combining classroom management techniques with technology, educators can empower students to achieve communication success and develop stronger self-assurance in their language abilities. This guideline presents a promising approach to foster productive communication and enrich the overall learning experience.

Keywords: Peer Feedback, Speaking Ability, Flip Application

การพูดเป็นทักษะที่มีความสำคัญประการหนึ่งในโลกการทำงาน เนื่องจากการสื่อสารอย่างมีอาชีพและสร้างสรรค์
นับเป็นสมรรถนะสำคัญประการหนึ่งที่ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ควรจะได้รับการส่งเสริมอย่างมาก ดังที่ วาสิตา บุญสาธ
(2563) กล่าวว่า การเลือกใช้คำพูดอย่างมีประสิทธิภาพช่วยเพิ่มโอกาสแห่งความสำเร็จในชีวิต และความเข้าใจและ
ความสามารถในการเลือกใช้อวัจนภาษาเป็นพื้นฐานที่ดีของความสำเร็จในการสื่อสาร ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการพัฒนา
ความสามารถด้านการพูดมักปรากฏในรายวิชาศึกษาทั่วไปหรือรายวิชาพื้นฐานในระดับอุดมศึกษาเพื่อที่จะเป็นการพัฒนา
ทักษะทางภาษาสำหรับนำไปใช้ในในโลกของการประกอบอาชีพในอนาคตได้

ผู้เขียนมุ่งเสนอตัวอย่างการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผสมผสานการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนร่วมกับเทคโนโลยี แอปพลิเคชันอันจะช่วยส่งเสริมความสามารถด้านการพูดของผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จทั้งในด้านการสื่อสารและ การเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง รวมทั้งสามารถเรียนรู้ฝึกปฏิบัติและปรับปรุงการพูดของตนเองให้ประสบความสำเร็จ ผ่านแนวคิดการประเมินเพื่อการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นการประเมินที่หลากหลาย รวมทั้งกลยุทธ์การให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาตนเองได้ต่อไป

แนวคิดการประเมินเพื่อการเรียนรู้สู่หลักการเพื่อการพัฒนาความสามารถด้านการพูด

การประเมินเพื่อการเรียนรู้ มาจากคำศัพท์ภาษาอังกฤษว่า Assessment for Learning (AfL) เป็นแนวคิดที่มีที่มาจาก **ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้** (Constructivism) โดยมุ่งเน้นประเมิน “*กระบวนการ*” จากการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่ปรากฏตามสภาพจริงที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน รวมไปถึงการระบุและวินิจฉัยปัญหาและการให้คำแนะนำที่มีคุณภาพแก่ผู้เรียนสำหรับนำไปใช้ในการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น เพื่อตรวจสอบผู้เรียนตามจุดประสงค์ที่กำหนด ทั้งนี้อาศัยการประเมินที่หลากหลายและรอบด้านอีกด้วย ลักษณะดังกล่าวนี้อาจเรียกว่า การประเมิน

ความก้าวหน้า (สมพงษ์ ปันพูน, 2559; สรัญญา จันทรัฐสกุล, 2561) อาจกล่าวได้ว่า การประเมินเพื่อการเรียนรู้ หรือ การประเมินเพื่อความก้าวหน้า เป็นลักษณะการประเมินผลที่สอดคล้องกับการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเชื่อมั่น กับหลักการที่ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ โดยครูต้องมีบทบาทสำคัญในการรวบรวมสารสนเทศ ที่หลากหลายและรอบด้าน จากนั้นมีการให้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) เพื่อการนำไปพัฒนาตนเองในขั้นต่อไป

อุไร ชีรัมย์, พรทิพย์ ไชยโส, พิกุล เอกวรารุง และทรงชัย อักษรคิด (2563) ได้เสนอหลักการของการประเมิน เพื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ โดยต้องครอบคลุมประเด็น ได้แก่

- 1) กำหนดสิ่งที่ต้องการจะวัดให้มีความชัดเจน
- 2) กำหนดเครื่องมือวัดและประเมินที่สอดคล้อง
- 3) เน้นการประเมินการปฏิบัติ
- 4) เน้นการประเมินตามสภาพจริง
- 5) ให้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ และ
- 6) ต้องเป็นกระบวนการที่มีระบบและจริยธรรม

จากหลักการสำคัญดังกล่าวผู้เขียนจะนำเสนอแนวทางและการประยุกต์ใช้หลักการในรายวิชา วาการ, การพูด เชิงวิชาชีพ หรือวาทศิลป์และเทคนิคการนำเสนอ ซึ่งเป็นรายวิชาที่มีกำหนดทักษะปฏิบัติที่สอดคล้องกับการใช้หลักการ ประเมินเพื่อความก้าวหน้า นั่นคือ ความสามารถในการพูด (Speaking Ability) กล่าวคือ เมื่อต้องการส่งเสริมผู้เรียน ด้านการพูดโดยประยุกต์ใช้หลักการประเมินเพื่อการเรียนรู้ ดังที่ ทินวัฒน์ สร้อยกุดเรือ (2561) กล่าวว่า การพูด ไม่ใช่เพียงใช้พรสวรรค์ แต่พรแสวงจากการเพิ่มพูนความรู้ ตลอดจนใช้หลักการเพื่อประยุกต์ใช้ในการพูดถือเป็นสิ่งที่ จำเป็นอย่างยิ่ง

ด้วยเหตุนี้จึงเห็นได้ว่าการพูดจึงเป็นสิ่งที่ “เพิ่มพูนและพัฒนา” ได้ และหลักการประเมินเพื่อการเรียนรู้โดยเฉพาะ การให้ข้อมูลย้อนกลับจึงมีส่วนส่งเสริมให้มีการพัฒนาตนเองของผู้พูดในโอกาสต่าง ๆ ได้ และหากพิจารณารายวิชาการพูด ในระดับอุดมศึกษาที่มักมุ่งเน้นการพัฒนาการพูดต่อหน้าประชุมชน หรือการพูดในที่สาธารณะ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียน สามารถพูดสื่อสารต่อสาธารณะ สามารถเรียบเรียงบทพูด และสามารถนำเสนอต่อหน้าประชุมชนได้อย่างมั่นใจ สามารถ สื่อสารนำเสนอในบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาของตนเองได้

ดังนั้น หากนำแนวทางเหล่านี้มาประสานกันเป็นหลักการสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริม ความสามารถในการพูด ควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

- 1) ควรมุ่งเน้นการส่งเสริมพัฒนาการของการพูดมากกว่าการมอบหมายประเด็นหรือหัวข้อแล้วนำเสนอ โดยเน้นการประเมินการปฏิบัติตั้งแต่การเตรียมบทพูด จนกระทั่งการฝึกซ้อม และการนำเสนอ
- 2) ต้องการกำหนดเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนล่วงหน้าและตกลงทำความเข้าใจร่วมกัน
- 3) ต้องมีการให้ข้อมูลย้อนกลับที่มีคุณภาพ ทั้งนี้การให้ข้อมูลย้อนกลับจึงต้องเป็นกระบวนการที่เป็นระบบ อาศัยหลักการและมีปริมาณและคุณภาพที่เพียงพอ รวมทั้งสอดคล้องกับการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างแท้จริง

จากหลักการสำคัญนี้จึงเป็นแนวทางที่เป็นข้อเสนอสำหรับประยุกต์ใช้เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความ สามารถด้านการพูดอย่างมีประสิทธิภาพ

การให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงและพัฒนา: การประยุกต์สู่การปฏิบัติในชั้นเรียน

ประเด็นสำคัญประการหนึ่งของการประเมินเพื่อผู้พัฒนาผู้เรียนคือการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อนำไปใช้ในการ พัฒนาตนเอง โดยผู้ให้ข้อมูลย้อนกลับอาจเป็นบทบาทของครู เพื่อน หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้การให้ข้อมูลย้อนกลับ

นั้นมีทั้งการให้ข้อมูลป้อนกลับเชิงบวก และการให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อปรับปรุงแก้ไข ในที่นี้ผู้เขียนมุ่งเน้นการประยุกต์ใช้หลักการของการให้ข้อมูลป้อนกลับเชิงบวกหรือเรียกว่าการให้ข้อมูลป้อนกลับเชิงสร้างสรรค์

วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล (2558) เสนอว่า การให้ข้อมูลป้อนกลับอย่างสร้างสรรค์นั้น ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ มองเห็นจุดแข็งและจุดที่ต้องพัฒนาตนเอง ส่งผลให้สามารถพัฒนาความรู้ ทักษะ กระบวนการคิด และกระบวนการเรียนรู้ของตนเองได้ โดยทั้งนี้จะใช้การสื่อสารเชิงบวกด้วยความจริงใจ เช่น การตั้งคำถามชวนคิด ตั้งประสบการณ์ แสดงให้เห็นว่ามีความสามารถ และสังเคราะห์ความคิดของผู้อื่นจนเป็นเนื้อเดียวกัน เป็นต้น

ลักษณะดังกล่าวนี้จะเห็นว่า การให้ข้อมูลป้อนกลับนั้นควรเน้นที่การสื่อสารเชิงบวก สร้างสรรค์ และส่งเสริมผู้เรียนให้เห็นจุดเด่นและจุดที่ต้องพัฒนาของตนเอง อย่างไรก็ตาม การให้ข้อมูลป้อนกลับยังมีมิติที่ควรคำนึงถึง ดังที่ Brookhart (2008) เสนอไว้ สรุปได้ดังนี้

1) เวลา (Timing) คือต้องทันกับการนำไปปรับปรุงแก้ไข คือไม่เกินระยะ 2 สัปดาห์ โดยสะท้อนสิ่งที่คลาดเคลื่อนหรือเข้าใจผิดพลาด

2) ปริมาณ (Amount) คือเลือกประเด็น 2-3 จุด โดยเสนอจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนา แต่ต้องไม่เน้นที่งานที่เป็นข้อบกพร่องเพียงงานเดียว เพื่อให้กำลังใจในการพัฒนาตนเอง

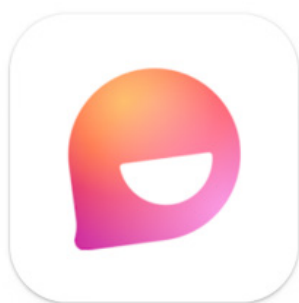
3) แนวทาง (Mode) คือเลือกวิธีการสื่อสารที่สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ อาจเป็นการพูด การเขียน หรือวิธีการผ่านช่องทางส่วนบุคคลเพื่อให้สะท้อนและเข้าถึงผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

และ 4) ผู้เข้าร่วม (Audience) เช่น ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบ เทคนิคที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนแต่ละบุคคล ไม่ว่าจะเป็นแบบเดี่ยวหรือแบบกลุ่มต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของกรณีต่าง ๆ กันไป เพื่อให้ไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย และนำไปสู่ทัศนคติเชิงลบต่อการประเมินในลักษณะดังกล่าว

จากหลักการข้างต้นจะเห็นได้ว่า การให้ข้อมูลป้อนกลับนั้นมีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และมีกระบวนการที่ซับซ้อนนอกเหนือจากการประเมินตามรายการประเมินบอกคะแนนเท่านั้น แต่ยังมีกระบวนการที่หลากหลายและพึงพิจารณาก่อนการนำไปใช้ให้รอบด้านอีกด้วย

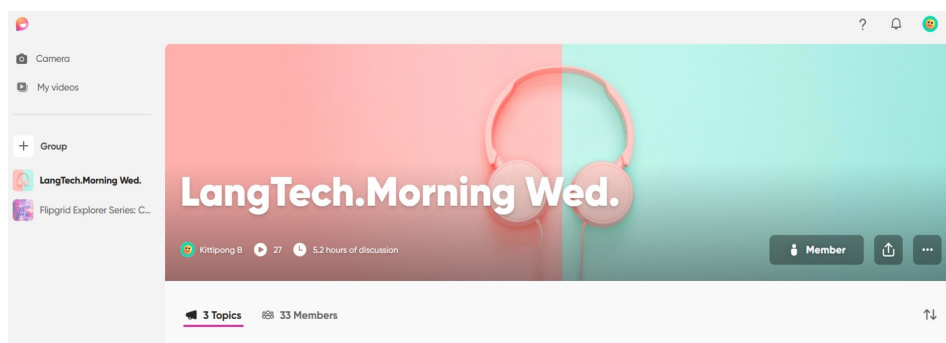
Flip Application: เทคโนโลยีส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ผ่านคลิปวิดีโอ

Flip หรือ Flipgrid เป็นแอปพลิเคชันที่ได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อให้สามารถส่งต่อวิดีโอและเรียนรู้ร่วมกันได้โดยบริษัท Microsoft และมีการประยุกต์ใช้ทางด้านการศึกษา เนื่องจากเป็นแพลตฟอร์มการสนทนาทางวิดีโอออนไลน์ที่ออกแบบมาเพื่อพัฒนาความสามารถให้กับผู้เรียนและอำนวยความสะดวกในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอีกด้วย (Stosz-kowski, 2018)

ภาพที่ 1 แอปพลิเคชัน Flip ที่พัฒนาโดย Microsoft

ผู้เขียนเห็นว่าคุณสมบัติสำคัญของแอปพลิเคชันสามารถนำมาใช้ในการฝึกพูดภาษาไทยผ่านการสร้างวิดีโอ การพูดและนำเสนอลงใน Flip ได้อย่างน่าสนใจ โดยการสร้างกลุ่มสำหรับเข้าร่วมเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีกิจกรรมหลักคือการสร้างวิดีโอการพูดด้วยฟังก์ชันหลากหลาย เช่น ใส่ตัวอักษรข้อความ เสียง สติกเกอร์ รูปภาพ ฟิลเตอร์ พื้นหลัง เป็นต้นและมีการแชร์วิดีโอการพูดเพื่อแลกเปลี่ยนกันในกลุ่มได้

ภาพที่ 2 การสร้างห้องเรียนในแอปพลิเคชัน Flip สำหรับใช้งานเพื่อการศึกษา

Flip เป็นแอปพลิเคชันที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาทักษะการพูดได้อย่างดี โดยมุ่งเน้นการสร้างปฏิสัมพันธ์ผ่านการสร้างวิดีโอ และการแสดงความคิดเห็น รวมไปถึงยังสามารถใช้เป็นห้องเรียนเพื่อเชื่อมโยงผู้เรียนเข้ากับเนื้อหาและผู้สอนผ่านการฝึกปฏิบัติเสมือนจริง และสามารถประยุกต์ใช้กับการประเมินผ่านการให้ข้อมูลป้อนกลับเชิงสร้างสรรค์ได้ต่อไป ดังนั้นหากมีการพัฒนาร่วมกับแนวคิดทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ อาจจะใช้เป็นนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการพูดในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงใช้ประเมินทักษะปฏิบัติได้ในเนื้อหาอื่น ๆ ได้อีกด้วย

ตัวอย่าง งานวิจัยที่ใช้แอปพลิเคชันดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา พบว่ามีการนำไปใช้ในการฝึกความสามารถด้านการพูดในภาษาต่าง ๆ เช่น เนติมา บุรพาศิริวัฒน์ (2563) ศึกษา “การประยุกต์ใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ แอปพลิเคชัน Flipgrid เพื่อส่งเสริมการสนทนาภาษาเกาหลี: กรณีศึกษานักศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์” พบว่าสามารถพัฒนาการพูดภาษาเกาหลีได้ดีเนื่องจากสามารถรับผลป้อนกลับได้ทันที และเจาะจง โดยระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับมอบหมายงานคือ 3-5 นาที และผู้สอนควรทบทวนเวลาในการให้ข้อมูลป้อนกลับแบบทันทีทั้งนี้แนวทางดังกล่าวยังสามารถประยุกต์ใช้กับการประเมินแบบแฟ้มสะสมงานได้ต่อไปอีกด้วย

นอกจากนี้ Stoszowski (2018) ได้นำเสนอเรื่อง “การใช้แอปพลิเคชัน Flipgrid เพื่อพัฒนาปฏิสัมพันธ์ทางสังคม” โดยผู้เขียนชี้ให้เห็นว่า Flipgrid เป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์มากในการอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ทางสังคม และช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการสร้างเนื้อหาสำหรับยุคดิจิทัล รวมทั้งผู้เรียนสามารถใช้งานได้ง่ายและสะดวก

จากคุณสมบัติที่โดดเด่นดังกล่าว ผู้เขียนจึงได้ศึกษาและออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดโดยประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินเพื่อการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์การให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าร่วมกับการใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการปฏิสัมพันธ์สำหรับเป็นตัวอย่างในการนำไปใช้ประโยชน์ด้านการพัฒนาการพูดในระดับอุดมศึกษา

แนวทางการพัฒนาความสามารถด้านการพูดผ่านกิจกรรมการเรียนรู้

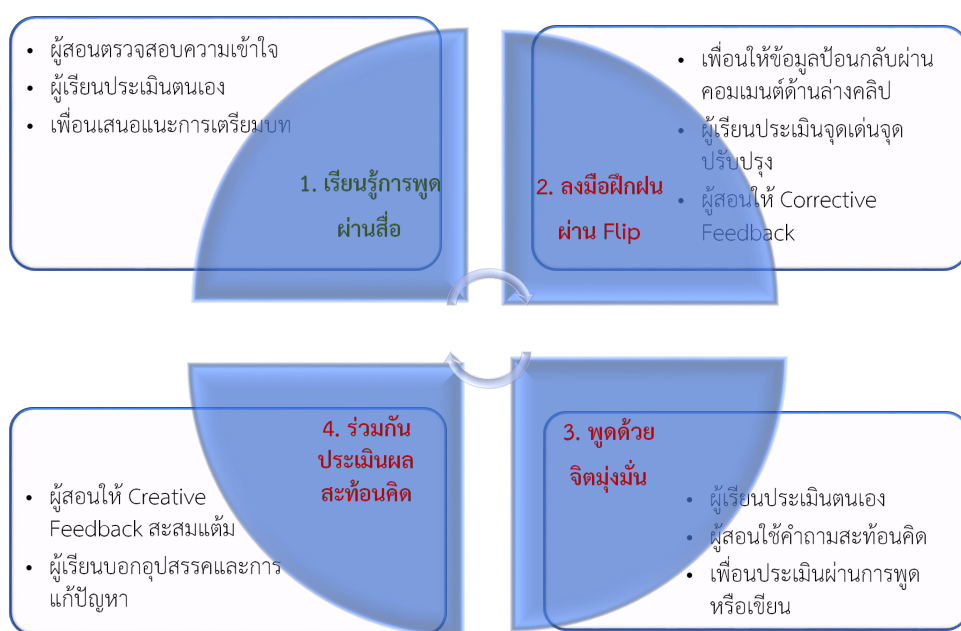
ผู้เขียนได้ออกแบบแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการพูด โดยยกตัวอย่างหัวข้อ “การสอนพูดตั้งคำถาม” การพูดดังกล่าวจะมีการนำคำถามมาประกอบกรนำเสนอ เช่น การใช้คำถามเปิดเรื่องชวนคิด การใช้คำถามเชิงเปรียบเทียบ การใช้คำถามกระตุ้นความสนใจใคร่รู้ และแบ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออกเป็น 2 ส่วน

ได้แก่

ส่วนที่ 1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์ ประกอบด้วย 1) กิจกรรม “เรียนรู้การพูดผ่านสื่อ” เป็นกิจกรรมในกระบวนการขั้นต้นสำหรับการเรียนรู้และวิเคราะห์ตัวอย่างที่เป็นต้นแบบที่ดี จากนั้นจึงมีการวางโครงร่างและเตรียมบทพูดให้สอดคล้องกับประเด็นที่กำหนด และ 2) กิจกรรม “ลงมือฝึกฝนผ่าน Flip” เป็นกิจกรรมที่เรียนรู้และพัฒนาทักษะภาษาโดยมุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถด้านการพูดผ่านแอปพลิเคชัน Flip รวมทั้งมีการประเมินตนเองและการให้ข้อมูลป้อนกลับขั้นแรก

ส่วนที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน ประกอบด้วย 1) กิจกรรม “พูดด้วยจิตมุ่งมั่น” เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนนำข้อปรับปรุงมานำเสนอในห้องเรียนและพูดนำเสนอต่อสาธารณะ จากนั้นจึงมีการให้ข้อมูลป้อนกลับในขั้นที่สองซึ่งเป็นข้อมูลป้อนกลับเชิงสร้างสรรค์ และ 2) กิจกรรม “ร่วมกันประเมินผลสะท้อนคิด” เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อน และครูใช้กลยุทธ์การประเมินผ่านคำถามสะท้อนคิด และประมวลผลสรุปเพื่อนำไปพัฒนาในครั้งต่อไป

ผู้เขียนได้นำเสนอเพื่อแสดงวงจรต่อเนื่องกันของการฝึกปฏิบัติการพูดอย่างมีประสิทธิภาพ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 3 วงจรการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการประยุกต์ใช้กลยุทธ์การให้ข้อมูลป้อนกลับร่วมกับแอปพลิเคชัน Flip

จากภาพที่ 3 จะเห็นได้ว่าวงจรดังกล่าวมีการผสมผสานการจัดการชั้นเรียนโดยสามารถใช้แอปพลิเคชันออนไลน์มาช่วยในส่วนที่ 1 “เรียนรู้การพูดผ่านสื่อ” และ 2 “ลงมือฝึกฝนผ่าน Flip” ทั้งนี้เพื่อให้สามารถเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีเข้ามาอำนวยความสะดวกในขั้นตอนเกี่ยวกับการเตรียมการ และการวางแผน และการฝึกฝน และสามารถรับข้อมูลป้อนกลับเพื่อปรับปรุงก่อนสถานการณ์จริง

อย่างไรก็ตาม ความสามารถด้านการพูดจำเป็นต้องฝึกปฏิบัติในพื้นที่สถานการณ์จริงด้วย เพราะจุดมุ่งหมายสำคัญคือจำเป็นต้องพูดต่อหน้าประชุมชนหรือพูดในที่สาธารณะได้ ดังนั้นกระบวนการต่อมาคือการใช้ห้องเรียนหรือสถานการณ์ที่ผู้สอนกำหนดไว้ให้สามารถนำเสนอการพูดที่ผ่านการปรับปรุงจากช่องทางออนไลน์มาสู่สถานการณ์ที่เสมือนจริง

มากที่สุด จากนั้นจึงเป็นการให้ข้อมูลป้อนกลับทั้งจากเพื่อน และผู้สอน เพื่อให้กำลังใจและวิเคราะห์แนวทางจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาาร่วมกัน

ดังนั้นในส่วนที่ 3 “พูดด้วยจิตมุ่งมั่น” จึงเป็นการฝึกปฏิบัติภายหลังจากได้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อปรับปรุงในขั้นแรกแล้ว และฝึกปฏิบัติในสถานการณ์เผชิญหน้า จากนั้นจึงเป็นกระบวนการประเมินเพื่อการเรียนรู้ผ่านการประเมินร่วมกันทั้ง ผู้สอน เพื่อน และตนเอง ในส่วนที่ 4 “ร่วมกันประเมินผลสะท้อนคิด” เพื่อให้สามารถนำผลสรุปจากการพูดแต่ละครั้ง ไปพัฒนานตนเองต่อไป ดังตัวอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นำเสนอต่อไป

ตารางที่ 1 แสดงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์

การจัดกิจกรรม การเรียนรู้ออนไลน์	แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
กิจกรรม 1 “เรียนรู้การพูดผ่านสื่อ” (ช่องทางโปรแกรม Zoom และ Wheel of Names)	1.1 ผู้สอนแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม หรือผลลัพธ์การเรียนรู้ (การพูดตั้งคำถาม) ให้ชัดเจน 1.2 อธิบายเกณฑ์หรือเป้าหมายให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของความสำเร็จ 1.3 ผู้สอนเสนอเรื่องการตั้งคำถามแต่ละระดับ และฝึกปฏิบัติการตั้งคำถามผ่านกิจกรรม “สุ่มคำถามจากวงล้อปริศนา” โดยใช้ Wheel of Names ทางออนไลน์ เพื่อสุ่มผลัดกันตั้งคำถามทีละคน 1.4 ผู้สอนเสนอตัวอย่างวิดีโอการพูดตั้งคำถามที่มีประสิทธิภาพ และการเตรียมบทพูดตั้งคำถาม 1.4 ให้ผู้เรียนจับคู่แลกเปลี่ยนการประเมินบทพูดตั้งคำถาม และให้ผู้เรียนประเมินตนเองว่าควรจะต้องปรับปรุงบทพูดส่วนใดบ้าง โดยใช้คำถามสะท้อนคิด เช่น “การพูดนี้ตรงตามประเด็นเรื่องครบถ้วนหรือไม่” และ “หากเป็นผู้ฟังจะชื่นชอบส่วนใดของการพูดครั้งนี้” เป็นต้น
กิจกรรม 2 “ลงมือฝึกฝนผ่าน Flip” (ช่องทางแอปพลิเคชัน Flip และ Line, Zoom)	2.1 มอบหมายงานหัวข้อ การพูดตั้งคำถาม โดยสร้างคลิปวิดีโอเผยแพร่ลงในแอปพลิเคชัน Flip 2.2 ผู้สอนแนะนำการสร้างวิดีโอ การฝึกปฏิบัติ และตรวจสอบความเข้าใจผ่านการใช้คำถาม หรือเทคนิคต่าง ๆ ก่อนลงมือปฏิบัติ 2.3 ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนคนอื่น ๆ ประเมินการพูดของพูดตามเกณฑ์ที่เข้าใจร่วมกันในกิจกรรมที่ 1 2.4 ผู้สอนให้ผู้เรียนประเมินตนเอง และใช้คลิปวิดีโอ หรือช่องทางส่วนตัวในการให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการนำเสนอจริงในชั้นเรียน 2.5 ผู้สอนใช้กลยุทธ์การให้ข้อมูลป้อนกลับแบบสาคิต ในส่วนที่ผู้เรียนยังไม่สามารถทำได้ตรงตามจุดประสงค์ผ่านช่องทางออนไลน์

กิจกรรมการเรียนรู้ข้างต้นผู้สอนสามารถปูพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ผ่านโปรแกรมออนไลน์ต่าง ๆ ที่สะดวกต่อผู้เรียนที่สามารถใช้งานร่วมกันได้ตลอดเวลา ข้อควรคำนึงถึงคือผู้เรียนต้องเข้าใจฟังก์ชันการใช้งานของแอปพลิเคชัน Flip และการประเมินขั้นต้นผ่านแอปพลิเคชันไม่ควรมุ่งเน้นการประเมินเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านความสวยงามหรือการจัดแต่งภาพมากเกินไป เพราะไม่ใช่หัวใจหรือประเด็นหลักของการพัฒนาความสามารถด้านการพูด ต่อมาจึงเป็นการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนหรือสถานการณ์ที่ครูกำหนด ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน	แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
กิจกรรม 1 <i>“พูดด้วยจิตมุ่งมั่น”</i>	1.1 นำเสนอการพูดตั้งคำถาม โดยกำหนดเวลา ควบคุมบรรยากาศในชั้นเรียนแบบเสมือนการพูดในที่สาธารณะ หรือพูดต่อหน้าประชุมชน 1.2 ผู้เรียนประเมินตนเองอีกครั้งผ่านแบบประเมินตนเองด้วยการเขียนบันทึกการเรียนรู้จากประเด็น “ฉันพูดได้ดีเพราะ..., ฉันจะทำ.....ในครั้งหน้า, และฉันรู้สึกอย่างไรหลังจากพูดจบ”
กิจกรรม 2 <i>“ร่วมกันประเมินผลสะท้อนคิด”</i>	2.1 ผู้สอนประเมินเกี่ยวกับผลงานและกระบวนการตามเกณฑ์ที่กำหนด 2.2 ผู้สอนให้พูด “สะท้อนคิดพิชิตผลงาน” โดยใช้คำถามหรือประเด็นที่ให้ออกเล่าแนวทางและอุปสรรคในการพูดของตนเอง <i>ตัวอย่าง</i> กิจกรรมสะท้อนคิดผ่านรูปภาพ วลี หรือสร้างมีม โดยให้ผู้เรียนสุ่มเลือกภาพหรือวลี มีมทั้งบอกเล่าความรู้สึกเกี่ยวกับการพูดครั้งนี้ด้วยรูปภาพและข้อความให้ครอบคลุมเกี่ยวกับความสำเร็จและอุปสรรคของตนเอง 2.3 ผู้สอนเสริมแรงทางบวกและให้ผู้เรียนสะท้อนเกี่ยวกับจุดเด่นที่สามารถนำไปใช้ต่อและข้อที่ควรปรับปรุงในการพูดในหัวข้อหรือประเด็นอื่นครั้งต่อไป

จะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 4 กิจกรรมจะสัมพันธ์กับกระบวนการประเมินเพื่อการเรียนรู้ ตั้งแต่การชี้แจงและกำหนดเกณฑ์การประเมิน การมอบหมายประเภทการพูด โดยการประเมินตรวจสอบความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ การแลกเปลี่ยนกันประเมินผล การสะท้อนคิดเพื่อประเมินปัญหาและอุปสรรคด้วยตนเอง การประเมินเพื่อความก้าวหน้าผ่านการให้ข้อมูลป้อนกลับที่ครอบคลุมทั้งผลงานและกระบวนการ รวมไปถึงการประเมินเพื่อตัดสินคุณภาพและการเสริมแรงทางบวกเพื่อเป็นกำลังใจในการพัฒนาตนเอง

ข้อควรคำนึงถึงที่สำคัญคือ การประเมินเพื่อการเรียนรู้เน้นส่งเสริมความก้าวหน้าที่คาดหวังให้ผู้เรียนได้สะท้อนคิดเกี่ยวกับตนเอง ไม่ได้เป็นเพียงการรับข้อมูลสารสนเทศจากครูฝ่ายเดียวเท่านั้น แต่สามารถที่จะประเมินตนเองทั้งข้อดี และตระหนักถึงข้อควรปรับปรุงแก้ไขด้วยตนเอง ภายใต้อารมณ์ความรู้สึกเชิงบวกและการเสริมแรงทางบวก การนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้จึงต้องศึกษาเทคนิคต่าง ๆ ที่จะเป็ประโยชน์ในการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์เพื่อที่จะส่งเสริมการพัฒนาได้ต่อไป

ข้อเสนอแนะแนวทางการนำไปใช้

ผู้เขียนขอเสนอแนะแนวทางการให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการพูดสำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ดังนี้

1. กิจกรรมออนไลน์ก่อนปฏิบัติการพูดในห้องเรียน ควรมีการเสนอตัวอย่าง และฝึกการประเมินตัวอย่าง การพูดตามเกณฑ์การประเมินที่ผ่านการตกลงร่วมกัน และทำความเข้าใจหลักการประเมินร่วมกันระหว่างครูผู้ออกแบบ และผู้เรียน ความเข้าใจเรื่องเกณฑ์การประเมินและทัศนคติต่อการประเมินเป็นสิ่งสำคัญว่าไม่ใช่จับผิด

2. เมื่อมีการมอบหมายภาระงานที่เป็นการพูดในสถานการณ์หรือประเด็นใดก็ตาม ผู้สอนควรตรวจสอบความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้ที่จำเป็น และกระบวนการฝึกปฏิบัติ ตั้งแต่การเตรียมบท การฝึกซ้อม การปรับปรุงแก้ไข การใช้จินตภาพและอวัจนภาษา เหล่านี้เป็นขั้นตอนย่อยที่ผู้สอนจำเป็นจะต้องให้ผู้เรียนได้วางแผนและประเมินปัญหา และอุปสรรคเบื้องต้นก่อนการดำเนินการในขั้นต่อไป ทั้งนี้ผู้สอนต้องฝึกให้ผู้เรียนสังเกตและประเมินตนเองในด้าน กระบวนการนอกเหนือจากผลลัพธ์อีกด้วย

3. นอกจากการประเมินควรเน้นการให้ข้อมูลป้อนกลับเชิงบวกและสร้างสรรค์ อย่างไรก็ตาม ข้อมูลป้อนกลับที่ต้องปรับปรุง (Corrective Feedback) ก็เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง แต่ผู้ประเมินต้องเข้าใจวิธีการสื่อสารที่จะช่วยให้เกิดการนำไปพัฒนาได้อย่างตรงประเด็น ทันเวลา และมีปริมาณที่เหมาะสมและสอดคล้องกับผู้รับการประเมิน ทั้งนี้ การแลกเปลี่ยนกันประเมินหรือประเมินแบบจับคู่เป็นอีกช่องทางหนึ่งในการฝึกประเมินเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าในการพูดและช่วยเหลือกันและกัน

4. การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนบางกลุ่มต้องการข้อมูลป้อนกลับที่มีลักษณะเจาะจงเฉพาะบุคคลในพื้นที่ส่วนตัว การใช้ช่องทางออนไลน์จึงเป็นอีกแนวทางการประเมินหนึ่งที่น่าสนใจและควรมีการพัฒนารูปแบบการให้ข้อมูลป้อนกลับออนไลน์ อาจอยู่ในรูปแบบการเขียนผ่านสื่อต่าง ๆ การพูดผ่านช่องทางไลน์ส่วนตัวหรือช่องทางเสมือนจริง ทั้งนี้การประยุกต์ใช้ช่องทางออนไลน์เหล่านี้ช่วยลดความกดดันและความวิตกกังวลต่อการได้รับการประเมินต่อหน้าเพื่อนร่วมชั้นเรียนในเบื้องต้น จากนั้นจึงมีการเผชิญในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงในขั้นต่อไป

5. การใช้ช่องทางออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชัน Flip เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่จะสามารถให้ข้อมูลป้อนกลับได้ทันทีในรูปแบบที่หลากหลายทั้งการพิมพ์ข้อความ การใช้สัญลักษณ์ สติกเกอร์ การใช้วิดีโอเพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับที่สามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ตอบกลับหรือให้ข้อมูลป้อนกลับได้อย่างรวดเร็วทันทีและทันเวลาอีกด้วย

6. ควรมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติการพูดในลักษณะงานที่เสมือนจริงมากที่สุด (Real world Task) โดยเป็นสถานการณ์ในการพูดที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันหรือโลกการทำงานหรือวิชาชีพ เช่น การประชาสัมพันธ์ หรือพูดสื่อสารความรู้ความคิดเห็นที่บูรณาการเนื้อหาพร้อมกับวิชาอื่น ๆ หรือมีโจทย์ปัญหาที่ท้าทายในการฝึกจากสถานการณ์จริง

7. การให้ข้อมูลป้อนกลับมีหลากหลายวิธีการ ผู้สอนสามารถเลือกใช้การให้ข้อมูลป้อนกลับแบบสาธิตในช่องทางออนไลน์ส่วนตัวในส่วนหลังจากส่งวิดีโอผ่านแอปพลิเคชัน Flip และมีการสนทนาปฏิสัมพันธ์และฝึกปฏิบัติส่วนตัวในบรรยากาศเชิงบวก

สรุป

กลยุทธ์การให้ข้อมูลป้อนกลับเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่มีความนำมาใช้เพื่อพัฒนาทักษะการพูด ทั้งนี้การประเมินในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นการเปลี่ยนบทบาทการประเมินมาเป็นการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้และประเมินตนเอง และมีทักษะการประเมินเพื่อนำไปใช้ในการทำงาน การประยุกต์ใช้หลักการดังกล่าวจึงควรเป็นการประเมินที่เกิดจากการสะท้อนคิด และมองเห็นข้อควรปรับปรุงเกี่ยวกับการพูดด้วย “การพินิจตนเอง” ทั้งนี้การประยุกต์ใช้ช่องทางออนไลน์ผ่านโปรแกรม

สำเร็จรูปและการฝึกฝนผ่านแอปพลิเคชัน Flip เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ช่วยในเรื่องการฝึกฝนทักษะการพูด ก่อนการนำเสนอจริง การรู้เทคโนโลยีและสารสนเทศ และการประเมินผ่านการสะท้อนคิด โดยการออกแบบกิจกรรม การเรียนรู้ข้างต้นได้อาศัยแนวทางแบบลดการเผชิญหน้ากับสถานการณ์กดดันต่อหน้าเพื่อนร่วมชั้นเรียนในเบื้องต้น จนสามารถพัฒนาตนเอง ฝึกซ้อมและเกิดความมั่นใจก่อนการนำเสนอในห้องเรียนแบบเผชิญหน้า และเกิดเป็นทักษะพูด ในที่สาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป กิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวจึงนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยลดข้อที่เป็นอุปสรรค เบื้องต้น ร่วมกับการส่งเสริมทักษะที่สำคัญสำหรับผู้เรียนให้สามารถเสริมสร้างความสามารถด้านการพูดที่จะนำไปใช้ ประโยชน์ในโลกการทำงานและโลกวิชาชีพที่หลากหลายได้ต่อไป

.....

เอกสารอ้างอิง

- ทินวัฒน์ สร้อยกุดเรือ. (2561). *การพูดในที่ชุมชน*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เนติมา บุรพาศิริวัฒน์. (2563). การประยุกต์ใช้นวัตกรรมการเรียนรู้แอปพลิเคชัน Flipgrid เพื่อส่งเสริมการสนทนาภาษาเกาหลี: กรณีศึกษานักศึกษาศาสาวิชาศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. *วารสารวิเทศศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 11(2), 123-158. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jis/article/view/248694>
- วาสิตา บุญสาธ. (2563). *การสื่อสารเชิงกลยุทธ์* (พิมพ์ครั้งที่ 2). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา. (2558). *การโค้ชเพื่อการรู้คิด* (พิมพ์ครั้งที่ 3). จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- สมพงษ์ ปันหุ่น. (2559). การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 27(2), 13-29. <https://ojs.lib.buu.ac.th/index.php/education2/article/view/4322>
- สรัญญา จันทรัฐสกุล. (2561). แนวคิด หลักการ และยุทธวิธีการประเมินผลเพื่อการเรียนรู้. *วารสารการวัดผลการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 24(1), 14-28. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jemmsu/article/view/146890>
- อุไร ชีรัมย์, พรทิพย์ ไชยโส, พิกุล เอกวางกูร และทรงชัย อักษรคิด. (2563). เทคนิคการประเมินการเรียนรู้ผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21. *วารสารศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 20(1), 193-206. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/spurhs/article/view/227304>
- Brookhart, S. M. (2008). *How to Give Effective Feedback to Your Students*. Association for Supervision and Curriculum Development.
- Stoszkowski, J. (2018). Using Flipgrid to develop social learning. *Compass Journal of Learning and Teaching*, 11(2), unpagged. <http://doi.org/10.21100/compass.v11i2.786>

.....